

دینا تخصصی ترین سایت مشاوره حقوقی

نمونه آرای قاعده لاضرر

دادنامه

کلاس پرونده: ۲/۸۴/۴۷۳

دادنامه: ۶۶ - ۸۷/۱/۲۸

مرجع رسیدگی: شعبه دوم دادگاه عمومی (حقوقی) ساری

خواسته: مطالبه خسارت

دینا

رای دادگاه

دعوی خواهان ها آقایان ۱- علی ۲- محمد و خانم ها ۳- ربابه ۴- عظمت
۵- کیانوش ۶- معصومه ۷- پری ۸- طاهره ۹- حرمت شهرت همگی ک با وکالت
مع الواسطه و بی واسطه آقای اصغر- الف به طرفیت آقایان ۱- حسن- ش
با وکالت آقای حسینعلی- ض و ۲- فرهاد- گ به خواسته مطالبه خسارات
وارد به ملک موقوفه به پلاک ۶۴۳ اصلی واقع در بخش یک ثبت ساری با
احتساب خسارات دادرسی ناشی از تخریب زمین بدین شرح می باشد که

خواندگان با گودبرداری در زمین خویش باعث ریزش بخشی از زمین موقوفه تحت تولیت خواهان ها و ورود ضرر و زیان به آن حقوقی

شده اند. دادگاه با التفات به اوراق پرونده نظر به این که به موجب گواهی تولیت شماره ۶۵- ۷۲/۶/۱۰ ملک موضوع خواسته وقف در امور خیریه می باشد و خواهان ها به نحو اشتراکی به عنوان وراثت حاج کربلایی حسن و ساره- د با نظارت اداره اوقاف، تولیت موقوفه را بر عهده دارند و نظر به این که وکیل مدافع آقای ش در مقام دفاع ماهوی اظهار داشته است هنگام گود برداری موکل از ملک خویش مقداری از خاک دیوار زمین موقوفه ریزش نموده که گریز از آن به علت سستی و خاکی بودن امکان نداشت و موکل به هیچ طریقی قادر به شمع گذاری و دیوارچینی نبوده است و تقصیر و بی احتیاطی متوجه موکل نیست که این ادعا با توجه به حاکمیت قاعده لاضرر و لا ضرار فی الاسلام و مواد ۱ و ۲ قانون مسوولیت مدنی و اجتماع شرایط سه گانه مسوولیت مدنی اعم از « وجود ضرر»، «رابطه علیت بین ضرر و فعل خواهان» و «تقصیر خواندگان»، طبق نظریه کارشناسان بدوی سه نفره و پنج نفره، قابلیت پذیرش ندارد.

نظر به اینکه با ارجاع امر به کارشناسی بدوی ایشان طی نظریه مورخ ۸۵/۷/۱۳ مجموع خسارات وارده حاصل از خاکبرداری و خاکریزی را مبلغ ۴/۱۱۰/۰۰۰ ریال برآورد کرده است که پس از اعتراض وکیل خواهان ها هیأت سه نفره مبلغ ۱۶/۶۰۶/۰۰۰ ریال و هیأت هفت نفره مبلغ ۱۷/۰۰۰/۰۰۰ ریال را به عنوان رقم واقعی خسارات وارده برآورد کرده اند و در هر حال ماحصل مجموع نظریات کارشناسی از جمله تأمین دلیل این است که خواندگان در محل ملک خویش با پلاک ثبتی تجمیعی ۳۷۰۰ اصلی و پلاک های

۲ و ۵ فرعی از ۶۴۳ اصلی بخش یک ثبت ساری در حین خاکبرداری جهت احداث بنا مبادرت به خاکبرداری بخشی از زمین موقوفه نموده اند و سپس محل خاکبرداری با خاک های اضافی و آشغال های مصالح ساختمانی بدون تراکم خاک پر شده است و از آن جایی که اقدامات خواندگان بدون جلب نظر و رضایت خواهان ها انجام گرفته است و هر عامل ضرری از نظر شرعی و قانونی تکلیف به جبران و تدارک ضررهای زیان دیده را دارد و در مانحن فیه متولیان موقوفه وفق قانون استحقاق دریافت خسارات وارده را دارند، لذا با احراز مسوولیت و پذیرش دعوی خواهان ها به استناد مواد ۱۹۸، ۵۱۵ و ۵۱۹ قانون آیین دادرسی مدنی حکم به محکومیت متساوی خواندگان به پرداخت مبلغ ۱۷/۰۰۰/۰۰۰ ریال، طبق نظریه هیأت پنج نفره کارشناسان مبلغ ۲۹۱/۰۰۱ ریال هزینه دادرسی، حق الوکاله وکیل طبق تعرفه مبلغ ۳/۶۰۰/۰۰۰ ریال حق الزحمه کارشناسی درحق خواهان ها صادر و اعلام می نماید. رأی صادره نسبت به فرهاد- گ غیابی در مدت ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ قابل واخواهی در این دادگاه، سپس در مدت ۲۰ روز قابل تجدیدنظر خواهی در محاکم تجدیدنظر است و نسبت به خوانده دیگر حضوری در مدت ۲۰ روز قابل تجدیدنظر خواهی در دادگاه تجدیدنظر استان است.

رییس شعبه دوم دادگاه حقوقی ساری- رهنما

دادنامه

کلاسه پرونده: ۸۴۰۹۹۸۱۵۱۰۲۰۰۰۰۸

دینا تخصصی ترین سایت مشاوره حقوقی

دادنامه: ۸۸۰۹۹۷۱۵۱۶۷۰۰۲۷۶

مرجع رسیدگی: شعبه چهاردهم دادگاه تجدیدنظر استان مازندران

تجدیدنظرخواه و تجدیدنظر خوانده:

خانم معصومه- م خواهان و خوانده، با وکالت آقای اصغر الف به نشانی ساری

آقای حسین- ش با وکالت آقای حسینعلی- ض به نشانی ساری

خانم حرمت- ک با وکالت آقای اصغر- الف به نشانی ساری

آقای محمد- ک با وکالت آقای اصغر- الف به نشانی ساری

خانم ربابه- ک با وکالت آقای اصغر- الف به نشانی ساری

Heyvalaw.com

آقای علی-ک با وکالت آقای اصغر- الف به نشانی ساری

خانم طاهره-ک با وکالت تخصصی ترین سایت مشاوره حقوقی ساری

آقای کیانوش-ک با وکالت آقای اصغر- الف به نشانی ساری

خانم پری- ک با وکالت آقای اصغر- الف به نشانی ساری

آقای عظمت- ک با وکالت آقای اصغر- الف به نشانی ساری

آقای فرهاد- گ به نشانی ساری

تجدید نظرخواسته: از دادنامه شماره ۶۶-۲۸/۱/۸۷ از شعبه دوم محاکم
عمومی ساری

رأی دادگاه

تجدید نظرخواهی آقای حسین- ش با وکالت حسینعلی- ض به طرفیت ۱- علی
۲- محمد ۳- ربابه ۴- عظمت ۵- کیانوش ۶- معصومه ۷- پری ۸- طاهره ۹-
حرمت شهرت همگی ک نسبت به دادنامه شماره ۶۶-۲۸/۱/۸۷ از شعبه دوم
محاکم عمومی شهرستان ساری که متضمن محکومیت تجدید نظرخواه و (آقای
فرهاد- گ که تجدید نظرخواهی نکرده است) به پرداخت خسارات ۱- به مبلغ
Heyvdalaw.com

۱۷/۰۰۰/۰۰۰ به نحو تساوی ناشی از برداشت خاک به میزان ۲۴۸ متر مکعب در موقوفه مرحوم این کربلایی حسن و سلاره - ددوی پلاک ۶۴۳ واقع در ساری جوار ملک خویش در پلاک ثبتی ۳۷۰۰ اصلی در پلاک های اول فرعی از ۶۴۳ اصلی بخش یک ثبت ساری و ۲- هزینه دادرسی به مبلغ ۲۹۱/۱۰۰ و حق الوکاله وکیل و هزینه کارشناسی به مبلغ ۳/۶۰۰/۰۰۰ و از باب تسبیب می باشد، دادگاه راجع به ایراد شکلی وکیل تجدیدنظرخواه (آقای ضامنی) متذکر می شود که اولاً تجدیدنظرخواندگان که وفق ماده ۳ قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و زیارت و امور خیریه مصوب ۶۳ دایر به اینکه هر موقوفه دارای شخصیت حقوقی مستقلی است که متولی یا سازمان اوقاف حسب مورد نماینده موقوفه محسوب می گردند، جهت حفظ حقوق موقوفه به عنوان متولی تقاضای مطالبه خسارت وارده نسبت به موقوفه را نموده اند نه به عنوان مالکیت شخصی و الزاماً نباید خواسته را از باب ترمیم و خاکریزی و اعاده به وضع سابق به طرفیت موکلش و آقای- گ (خواندگان بدوی) مطرح نمایند، بلکه می توانند مطالبه خسارت نسبت به موقوفه را که ناشی از فعل دیگران باشد به عنوان نماینده (متولی) مطرح نمایند، ثانیاً (راجع به ماهیت دعوی تجدیدنظرخواهی) اگر چه تجدیدنظرخواه (آقای- گ وفق ماده ۳۰ قانون مدنی و قاعده « الناس مسلطون علی اموالهم» و اینکه هر مالکی هر گونه تصرف و انتفاع مشروع را نسبت به مایملک خود دارد که احداث ساختمان توسط معترض از جمله حقوق مالکانه می باشد، ولی حدود قاعده تسلیط را ماده ۱۳۲ قانون مدنی معین و تحدید نموده و منوط به سه شرط است: ۱- اقدامات مالک در مایملک خود در حد متعارف باشد، ۲- برای رفع حاجت از خویش باشد و ۳- در جهت رفع (دفع) ضرر از خود باشد ولی انجام اعمال مذکور نباید موجب ضرر همسایه گردد(در این پرونده موقوفه). مطابق اصل ۴۰ قانون اساسی ج.ا.ا هیچ کس مجاز نیست اعمال خویش را وسیله اضرار به غیر قرار دهد که مالکین در احداث ساختمان

خویش و رفع از ضرر خود موجبات زیان و خسارت به حقوق همسایه را فراهم نموده اند **دینا** تخصصی ترین سایت مشاوره حقوقی

اجرای اعمال حق مالکانه خویش سوء استفاده از حق نموده اند که وفق قاعده «لا ضرر و لا ضرار فی الاسلام» و عدالت و انصاف حکم می کند که به نحوی جبران خسارت از متضرر (موقوفه) به عمل آید.

ثالثاً: اگر لزوم جبران خسارت را فقط بر مبنای تقصیر و بی احتیاطی بپذیریم نتیجه این می شود که اگر در اثر فعل مسولیت زای دیگران زبانی به ثالث وارد شود و فاعل زیان مرتکب هیچ قصوری نشده باشد، مسوول جبران خسارت وارده نخواهد بود که این امر با منطق حقوقی و قضایی و عدالت و انصاف سازگاری ندارد. ولی اگر مبنای لزوم جبران زیان را حدیث نبوی «لا ضرر» بدانیم و معتقد باشیم هیچ زبانی نباید بدون جبران باقی بماند در این صورت مسولیت بدون تقصیر را پذیرفته که این امر هم با مصالح اجتماعی سازگاری داشته و هم با عدالت و انصاف و روح قانون انطباق دارد و قاعده مذکور مسولیت بدون تقصیر را در لزوم جبران خسارت پذیرفته و با قواعد ضمان قهری و مواد ۱ و ۲ قانون مسولیت مدنی تعارض ندارد. زیرا قانون مدنی ایران اصولاً تقصیر را مبنای جبران خسارت قرار داده است و این به معنای این نیست که در جایی که اقدامات و افعال مادی و حقوقی کسی موجب بروز خسارت و زیان به اشخاص ثالث شود ولو اینکه عامل وارد کننده زیان مرتکب هیچ تقصیری اعم از تعدی و تفریط موضوع مواد ۹۵۱ و ۹۵۲ قانون مدنی نشده باشد ملزم به جبران خسارت نباشد.

اوامر و نواهي رسول اکرم (ص) دو نحو است: يکي اوامر و نواهي که در
حیطه قانون گذاري و تبليغ احکام الهي صادر مي شود که اين مرحله از
امر و نهي پيامبر (ص) ارشاد به حکم الهي است و يکي ديگر از امر و
نهي در مقام حکومت و زعامت و از باب ولايت مطلقه فقيه است که در
مقام قضاوت و فصل خصومت در تمامي مسایل جزايي و مدني و احوال شخصيه
مي باشد، پس «لاضرر» ظهور در نفي ضرر دارد نه صرفاً نهي از ضرر
داشته باشد که قاعده مذکور از باب فصل خصومت وضع شده و جزء احکام
حکومتي رسول اکرم (ص) است و بيانگر نفي حکم ضرري است و اگر هم «
نهي از ضرر» تلقي نماييم، اين نهي حکومتي پيامبر است که بيانگر
لزوم جبران خسارت مي باشد. لذا، اگر بين دو قاعده «تسليط» و «لاضرر»
تزام ايجاد شود، به جهت آن که سلطنت و مالکيت امري اعتباري و از
ناحیه شارع جعل و وضع شده است و «لاضرر» ظهور نفي ضرر رساندن به
ديگري دارد پس قاعده اخيرالذکر حاکميت دارد که در ما نحن فيه اقدام
تجدیدنظر خواه و آقاي گ در احداث ساختمان خود با توجه به نظريه
کارشناسان یک و سه و پنج نفره موجب اضرار به موقوفه شده است و بدون
اذن از متولیان مبادرت به برداشت مقدار ۲۴۸ متر مکعب خاک از موقوفه
نموده اند و پس از احداث ساختمان مبادرت به انجام خاکريزي به نحو
غير اصولي نموده اند و به لحاظ عدم رعايت مواد ۵۴، ۵۶ و ۵۹ آيين
نامه حفاظتي کارگاه هاي ساختماني مصوب ۷۲/۱۰/۷ هنگام احداث
آپارتمان مرتکب تقصير شده اند. همچنين تجدیدنظرخواهي متقابل
تجدیدنظرخواندگان با وکالت اصغر- الف به طرفيت تجدیدنظر خواه و
آقاي گ از جهت عدم توجه دادگاه بدوي در ارجاع امر به هيئت هفت نفره
کارشناسان، دادگاه اعتراض را وارد نمي داند و رأي معترض عنه از حيث
موضوعي و حکمي صحيح و صائب مي باشد. بنابراین ضمن رد تجدیدنظرخواهي
در اجرائي قسمت دوم ماده ۲۵۸ از قانون آيين دادرسي دادگاه هاي عمومي

و انقلاب مصوب ۷۹ رأی تجدیدنظرخواسته را عیناً تأیید می نماید، رأی
صادره حسب ماده ۳۶۵ **دینا** از همان قانون قطعی است. **دینا** تخصصی ترین سایت مشاوره حقوقی

رییس شعبه ۱۴ دادگاه تجدیدنظر مازندران: جعفر عموزادی

